

»Svet Ivana Skrta je v neki drugi dimenziji, v drugem času, na drugem planetu, v neki oddaljeni tonaliteti.«

Aleksandra Pavlovič, RTV SLO

»Do neke mere je ... – celo v slovenskem glasbenem prostoru – enigmatična, če ne že kar misteriozna glasbena osebnost.«

Tine Vučko, Nova Muska

»Absolutna tehnika, glasbena intuicija in interpretativna svoboda, ki se z veliko mero dobrega okusa, spoji z delom in oblikuje celoto, ki jo poslušalec uživa z občutkom, da ni priča le nečemu dobremu, nečemu drugačnemu, ampak nečemu, ki se kuha v tem samcatem trenutku, edinstvenem, neprenosljivem in neponovljivem, kot se zgodi med kakšno dobro jazzovsko improvizacijo. Za takšen užitek je potrebna publika odprte glave, dovolj fleksibilna za sprejem drugačnega diskurza.«

Rodolfo Ponce de León, Búsqueda (Urugvaj)

Ivan Skrt je že kot mlad pianist prejel številne nagrade in večkrat dosegel vse točke na domačih in mednarodnih tekmovanjih. Diplomiral je na slovitem glasbenem konservatoriju Peter Iljič Čajkovski v Moskvi in se izpopolnjeval na École Normale de Musique de Paris. Po končanem študiju je leta 2010 s koncertnim projektom *Krog življenja* izvedel turnejo po Sloveniji ter začel uresničevati svoj umetniški kredo, ki se je pred tem nakazal že leta 2009 na dogodku *Sonate na Soči*. Na Festivalu Ljubljana je priredil samostojni recital, ki ga je posvetil skladatelju Franzu Lisztu ob njegovi 200. obletnici rojstva, v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani pa koncert *Igra svetlobe in senc*. Leta 2014 se je uspešno predstavil v dvorani Salle Gaveau v Parizu in za francoske koncerte zasnovan program posnel na dvojno zgoščenko *Črnobelo*. Leta 2015 je izvedel koncertno turnejo po Južni Ameriki s koncertnim programom *Trio*. Nastopal je tudi kot solist z Orkestrom Padove in Benečije, s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija in z Orkestrom Slovenske filharmonije ter večkrat snemal za arhiv Radia Slovenija. Lani je v Kanalu po trinajstih letih ponovno organiziral koncert na gladini Soče, letos pa zopet nastopa v okviru Mednarodnega festivala sodobne glasbe Kogojevi dnevi.

Pripravila: Tisa Mrhar

Mednarodni festival sodobne glasbe Kogojevi dnevi
XLIV. sezona/2. koncert

IVAN SKRT

Klavirski recital

Petek, 8. september 2023, ob 20.00

Trg Kontrada, Kanal

PROSVETNO DRUŠTVO »SOČA« KANAL

KOGOJEVI DNEVI 2023

Johann Sebastian Bach (1685–1750):

Preludij v h-molu, BWV 855a (prir. Aleksander Siloti)

K tebi kličem, BWV 639 (prir. Ferruccio Busoni)

Jezus ostane moje veselje, BWV 147 (prir. Myra Hess)

Franz Schubert (1797–1828):

Impromptu št. 3 v Ges-duru, op. 90

Mlinar in potok iz cikla **Lepa mlinarica** (prir. Franz Liszt)

Robert Schumann (1810–1856): **Sfinge** iz cikla **Karneval, op. 9**

Franz Liszt (1811–1886):

Sivi oblaki, S. 199

Pogrebna predigra, S. 206

Sanje, nokturno, S. 207

Mračna gondola, S. 200

Uteha št. 3 v Des-duru iz cikla **Utehe, S.172**

Marij Kogoj (1892–1956): **Allegro feroce** iz cikla **Malenkosti**

Alberto Evaristo Ginastera (1916–1983): **Ples gauča izobčenca**
iz cikla **Argentinski plesi, op. 2**

Rodion Ščedrin (1932): **Humoreska**

iz zbirke **Štiri skladbe iz baleta Grbavi konjiček**

Friedrich Gulda (1930–2000): **Tokata** iz cikla **Play Piano Play**

Igor Stravinski (1882–1971):

Za Pabla Picassa

Tango

Uspavanka in **Finale** iz baleta **Ognjeni ptič**

(prir. Guido Agosti)

Največji baročni skladatelj **Johann Sebastian Bach** je živel v času, preden se je klavir razvil v takšen instrument, kot ga poznamo danes. Šele po njegovi smrti so mnoga njegova dela zaživela v klavirskih priredbah. *Preludij v h-molu* iz prve knjige *Dobro uglasenega klavirja* v »najnežnejši in najpopolnejši« priredbi Aleksandra Silotija ohranja melanholičen patos. Najbolj očiten Silotijev poseg v Bachov originalen zapis je premik šestnajstinske figuralike iz leve v desno roko, s čimer ta spremljevalni okras popolnoma nadomesti glavno melodično linijo. Tudi Bachov koralni preludij *K tebi kličem* za orgle, v katerem se nam razodeva melodija himne nemškega protestanta Johanna Agricole iz 16. stoletja, poznamo danes v priredbi za klavir. Mnogih predelav je bila deležna tudi ena izmed Bachovih najslavnejših melodij, ki si jo je veliki skladatelj pravzaprav »izposodil« od nemškega violinista in skladatelja Johanna Schopa. Vključil jo je tako v kantato *Srce in usta in dejanja in življenje* kot v odsek *Matejevega pasijona* in jo obogatil s pastoralno zvonečimi triolami.

Franz Schubert je leto pred smrtjo ustvaril serijo osmih impromptuev. *Impromptu št. 3 v Ges-duru* je v svojem klasicistično-romantičnem duhu ujet v svojevrstne ritmične kontradikcije, ki jih zaznamujejo triole v dvodobnem taktovskem načinu, ter fluidno prehajanje med liričnimi molovskimi in svetlimi durovimi tonaliteta. Schubert je sicer za časa svojega življenja že zaslovel ne samo s klavirsko glasbo, ampak tudi s komorno, predvsem samospevi. V njih je presegal mnoge takratne konvencije zvrsti in klavirski part vedno bolj svobodno obdeloval. Pianist tako ni bil več zgolj spremljevalec v ospredje postavljenega pevca, ampak enakovreden pripovedovalec ljubezenskih glasbenih zgodb. In prav ta pianistova enakovrednost je verjetno navdahnila Franza Liszta, da je za klavir priredil samospev *Mlinar in potok*.

Med najpomembnejše usmerjevalce glasbenega razvoja prve polovice 19. stoletja poleg Franza Schuberta uvrščamo tudi **Roberta Schumanna**. V njegovem obsežnem opusu najdemo več zaokroženih klavirskih ciklov miniaturnih, med njimi je ob *Otroških prizorih* med najbolj znanimi *Karneval*. Cikel, ustvarjen med letoma 1834 in 1835, obsega 21 kratkih skladb, v katerih se predstavljajo živopisani liki, tudi sfinge s kratko, enoglasno enigmatično melodijo.

K razvoju pianizma v 19. stoletju je poleg Schuberta in Schumanna ključno prispeval tudi **Franz Liszt**. Ta je s svojo virtuoznostjo povzročil pravo »lisztomanijo«, proti koncu življenja pa so ga vedno bolj cenili tudi kot skladatelja. V zgodnejši *Utehi št. 3 v Des-duru* lahko še zasledimo umirjeno chopinovsko liričnost, kasneje pa

postaja Liszt vedno bolj eksperimentalen. V *Sivih oblakih* in *Mračni gondoli* (napisani Richardu Wagnerju v spomin) drzno presega ustaljene norme. V *Pogrebni predigri*, ki jo je napisal v zadnjem letu življenja, že grozi s padajočo oktavno linijo, a misel na smrt mu odganjajo eterične podobe miniaturne *Sanje, nokturno*.

Marij Kogoj se je posvečal samospevom, zborovski, komorni in simfonični glasbi, glasbenemu gledališču, pa tudi klavirski literaturi. Prav klavir, ki ga je Kogoj kot operni korepetitor dobro obvladal, mu je nudil zanimiv poligon za preizkušanje naprednejših kompozicijskih prijemov. Njegovo ustvarjalnost je žal leta 1932 prekinila duševna bolezen, a prav v tem letu je Kogoj vseeno uspel dokončati cikel klavirskih miniaturnih *Malenkosti*, ki se zaključijo s stavkom *Allegro feroce*.

Alberto Evaristo Ginastera, rojen v Argentini, je eden izmed vodilnih ameriških skladateljev 20. stoletja. *Ples gauča izobčenca* iz zbirke *Argentinski plesi* spada med njegova zgodnja dela, v katerih se je skladatelj še tesno navezoval na argentinsko ljudsko glasbo.

Dve leti pred njihovo izdajo se je v Moskvi rodil **Rodion Ščedrin**, ki se v mnogih svojih delih prav tako rad navezuje na domačo tradicijo. V *Humoreski* je priredil odsek iz svojega zgodnjega baleta *Grbavi konjiček*. Ta pripoveduje nagajivo zgodbo ruske pravljice, v kateri čarobni konjiček pomaga premagati zlobnega carja.

Friedrich Gulda, avstrijski pianist in skladatelj, je po več letih nastopanja na svetovnih odrih s klasičnim klavirskim repertoarjem začutil željo po raziskovanju novih glasbenih slogov, predvsem jazza. Ta je kmalu začel prežemati njegovo ustvarjalnost in jasno zaznamuje nekatere stavke njegovega cikla *Play Piano Play*.

Ruski skladatelj **Igor Stravinski** v svojem raznovrstnem opusu združuje celotno paleto glasbenega razvoja 20. stoletja. Kratko melodijo *Za Pabla Picassa*, posvečeno slavnemu umetniku, je izvirno ustvaril za klarinet leta 1917 v Rimu. Ko se je ob začetku 2. svetovne vojne ustalil v Združenih državah Amerike, se je soočal z velikimi finančnimi težavami in je verjetno tudi zaradi tega omehčal svoj skladateljski slog ter se usmeril v bolj dobičkonosen neoklasicizem. Iz tega obdobja izvira *Tango*, krajša skladba za klavir, ki je bila kasneje večkrat prirejena za druge zasedbe, velja pa tudi za njegovo največkrat posneto klavirsko delo. Kot mlad skladatelj je Stravinski v Evropi najprej zaslovel predvsem zaradi sodelovanja z ruskim impresarijem Sergejem Djačilevim, za katerega je ustvaril več baletov, med njimi tudi *Ognjenega ptiča*. Ob koncu baleta *Uspavanka* tega bajeslovnega bitja protagoniste po divjem plesu umiri, nato pa se ob zvokih *Finala* prebudijo v nov dan.